

2020

Oogsten en versnellen

Jaarcongres Gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren
24 januari 2020

samenwerken aan randmerenkwaliteit

Samen gaat het sneller

Sámen. Dat woord komt, met klemtoon, voortdurend terug tijdens het tweede jaarcongres van de Gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren.

Samen, het kan gewoonweg niet anders.

Egge Jan de Jonge, voorzitter van Gastvrije Randmeren en wethouder in Zeewolde, benadrukt in zijn welkomstwoord de bijzondere deelnemersopkomst. In totaal 70 aanmeldingen met 17 wethouders uit 14 Randmerengemeenten, 2 gedeputeerden van provincie Flevoland, veel directieleden van recreatie- of natuurorganisaties en diverse ambtenaren van gemeenten en provincies.

'De Randmeren' beslaan een gebied van Almere tot Kampen, met 7 meren, 5 provincies en 16 gemeentes. En de verschillende partijen – provincie, gemeentes, overheden, natuurorganisaties, ondernemers – hebben allemaal hun eigen rol hebben in de integrale aanpak van randmerenkwaliteit.

Met dit keer bewust veel bestuurders in de zaal, want de Gebiedscoöperatie wil graag versnellen.

De Gastvrije Randmeren zet zich in voor natuur en recreatie in dit Natura2000 gebied, en wil de kwaliteit verhogen van verblijf op, langs en in het water. Gewerkt wordt met een uitvoeringsprogramma, met 4 belangrijke ambities.

- Versterken van de basisinfrastructuur voor varen, fietsen en zwemmen.
- Verhogen van de kwaliteit van voorzieningen.
- Stimuleren van nieuwe verbindingen over water.
- Integraal ontwikkelen, waar het kan, van eilanden, stranden en havens.

Samen gaat het sneller

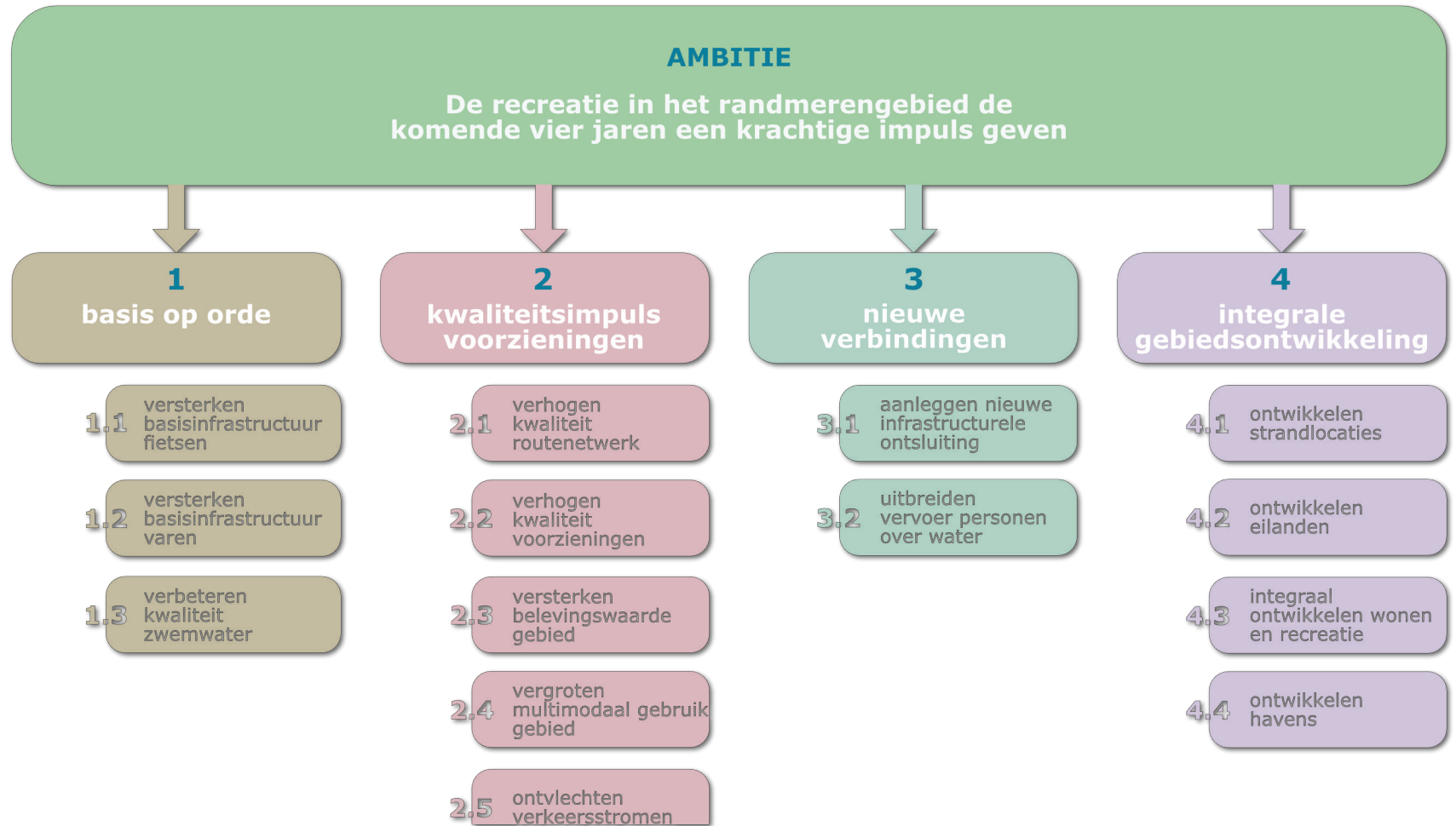
Op dit tweede jaarcongres draait het om de gezamenlijke ambities in deze uitvoeringsagenda.

Egge Jan: “Daarvoor hebben wij, bestuurders, elkaar nodig. U bent allemaal goed op stoom en u wilt mijlen en meters maken. Gastvrije Randmeren wil u, met de gebiedspartners samen, graag faciliteren in het stellen van doelen en die doelen de komende jaren bereiken. En dat gaat niet vanzelf, acties en projecten van u allen en van ons allemaal samen zijn daarvoor belangrijk. Daarvoor is nodig dat we elkaar zien, spreken, inspireren en afspraken maken. Dat is wat we vanochtend en in de toekomst vaker gaan doen, samen werken aan die Randmerenkwaliteit.”

Doelenboom uitvoeringsagenda 2018 - 2021

Oogst en kansen

Rita Braam, directeur van de Gebiedscoöperatie, neemt de deelnemers in een interview mee in de recente opbrengsten van de samenwerking en in de kansen en uitdagingen voor de komende periode.

Rol in samenwerking

Rita benadrukt dat de rol van coöperatie steeds verschilt. Gastvrije Randmeren brengt partijen bij elkaar waar dat nodig is, werkt projectplannen uit of levert kennis en deskundigheid. Zo zijn er bijvoorbeeld versnellingskamers waar ondernemers, verenigingen, overheden en belangenorganisaties meedoen rond specifieke ontwikkelingen en in de uitwerking

van concrete projecten. En wordt inbreng geleverd in de visieontwikkeling van gemeenten, zoals de kustvisie Huizen, en in de agenda IJsselmeergebied 2050.

Partners weten de coöperatie ook goed te vinden. Heel concreet is er 4 maanden lang een expositie van Gastvrije Randmeren geweest in het Stoomgemaal van Nijkerk en heeft Gastvrije Randmeren twee fietspaden op de dijk feestelijk mogen openen.

De opbrengsten

Alle samenwerking en kennis die tot stand komt is natuurlijk al een vorm van opbrengst. De activiteiten rond de uitvoeringsagenda sluiten naadloos aan op de gebiedsinvesteringen. De genoemde nieuwe fietspaden op de dijk. Een voorbereid plan voor mooie natuurlijke vooroeveren voor het eiland Dode Hond in het Eemmeer. De kustvisie van Huizen. Nieuwe sluisen bij Zeewolde, een overtoom bij De Laak, de bypass Reevediep. De opening komend voorjaar door de Gastvrije Randmeren van de icon-LF-fietsroute Zuiderzee. Een tweede fietsveer tussen Dronten en Nunspeet.

De kansen

Investering in nieuwe verbindingen geeft extra mogelijkheden voor fietsers en vaarders. Het biedt nog meer gevarieerde routes, kleinere rondjes en lussen rond interessante bestemmingen. Daarmee wordt een continue stroom bezoekers naar het gebied getrokken; zo'n lange-afstands-fietsroute bijvoorbeeld wordt stukje voor stukje gefietst, vaak gespreid in de tijd. Gasten die regelmatig blijven overnachten, een kop koffie drinken, lunchen, dineren en historische

plekken bezoeken. En het levert natuurlijk ook aantrekkelijke dagroutes op voor eigen bewoners en vele bezoekers van de vakantieparken én jachthavens in ons gebied. Het is daarnaast een impuls om de kwaliteit van de voorzieningen rond die routes en rondjes verder te versterken.

Zo is het ook met varen. Minder mensen hebben een eigen boot en het gaat nu vaker over een dagje varen, een leuk rondje maken.

Met de achterlandverbindingen kunnen meer mensen varen op de Randmeren en onze havens en eilanden bezoeken. En omgekeerd kunnen mensen vanuit de Randmeren makkelijker het achterland in.

Bij het maken van afspraken en zetten van stappen zijn snel twee of drie gemeentes betrokken, vaak over meerdere provinciegrenzen heen. Dat vraagt om inzet van alle partijen. Welke concrete afspraken zijn te maken over wie welk project op gaat pakken? Er is nog best kwaliteitsverbetering mogelijk en ook kansen om dat proces verder te versnellen. Daarom juist ook dit tweede jaarcongres met als inzet dat bestuurders naar huis gaan met heel concrete afspraken op zak.

De uitdagingen

Dragons Den 'Kansen voor de randmeren'

Inspiratie wordt in het programma daarna geboden door een drietal pitches in de opzet van een Dragons Den. Een energieke werkvorm, bestaande uit een korte pitch van 5-10 minuten, een korte vragen- en reflectieronde vanuit een forum en daarna ruimte aan de zaal voor een aantal extra vragen.

De forumsamenstelling zorgt voor gevarieerd perspectief.

Dragons Den Pitchers

Pitch 1
Andries Bruil, directeur Droomparken:
'Belang Randmeren voor recreatieparken'

Pitch 2
Kees Kooijman, voorzitter Stichting Maaien
Randmeren:
'Toekomstbeeld van het Eemmeer'

Pitch 3
Willem Zijl, directeur Marina Eemhof en Robin
van Rossum, directeur Robross:
'Jachthavens aan de Randmeren: nu en straks.'

Dragons Den Forumleden

Marije Storteboom, wethouder Nunspeet
Jop Fackeldey, gedeputeerde provincie Flevoland
Maarten van de Ven, directeur Flevonice

Belang Randmeren voor recreatieparken

Pitch 1

Belang Randmeren voor recreatieparken Andries Bruil, directeur Droomparken

De eindstelling van Andries Bruil is:
Randmerengebied hele jaar door aantrekkelijker maken door samenwerking tussen gemeenten, steden, provincie en ondernemers

De organisatie Droomparken heeft 14 vakantieparken in Nederland en inmiddels ook een in Spanje. Ze verwelkomt tussen de 250.000 en 300.000 gasten per jaar. De parken kenmerken zich door uitstekende, gevarieerde accommodaties, veel aandacht voor natuurbeleving en minder grootschalige voorzieningen op het park zelf. Gasten worden vooral ook verleid om erop uit te gaan en kennis te maken met omgeving en achterland.

Andries Bruil ziet een aantal belangrijke ontwikkelingen rond de verblijfsrecreatie:

- Door digitalisering kunnen mensen steeds makkelijker tijd- en plaatsonafhankelijk werken. Hierdoor ontstaat meer ruimte om gedurende het hele jaar, ook buiten het weekend, korte tripjes te plannen.
- Opkomst van het ecotoerisme. Consumenten willen dat er serieus rekening gehouden wordt met natuur, milieu en cultuur. De behoefte groeit aan authenticiteit, onthaasting en prikkelarme recreatie.
- Groei van het seniorensegment. Er is sprake van vergrijzing, maar dan wel van senioren die tot op hoge leeftijd fit en vitaal. Ze trekken er met grotere regelmaat op uit, juist ook buiten het hoogseizoen.

Volgens Andries heeft het Randmerengebied alles in zich om in te spelen om deze ontwikkelingen. In zijn beleving ligt de piek van het aanbod op allerlei gebied echter vooral in de zomer, en dan met name gericht op gezinnen met jonge kinderen en op actieve watersporters. Zijn oproep aan alle partijen is om in de omliggende dorpen en steden gedurende het hele jaar een programmering aan te bieden die gericht is op meerdere doelgroepen.

Pitch 1

Belang Randmeren voor recreatieparken Andries Bruil, directeur Droomparken

Zijn overtuiging: de footprint- en infrastructuur ligt er al, opgave is alleen om die nog beter te benutten. Stads- en provinciebestuur hebben hierbij vooral rol als aanjager en coördinator om te komen tot horizontale programmering. Kracht is dat ondernemers worden uitgedaagd én worden gefaciliteerd om activiteiten en initiatieven vorm te geven.

Hij noemt zelf voorbeelden als fiets- en wandeltochten onder leiding van een natuurgids, duurzame waterrecreatie en organiseren van eco-events (bijvoorbeeld trash runs) langs en op het water. Met daarbij dus ook een herfst en winter-programmering. Ook de WinterEfteling komt als voorbeeld voorbij. De Efteling tovert zich een korte periode om tot een sprookjes-winter-wonderland, die uitstekend wordt bezocht en zorgt voor een bredere economische impuls.

In het gesprek met forum en zaal komt naar voren dat bijvoorbeeld Nunspeet al inzet op de continue programmering met haar 'Nunspeet 4 seizoenen'. En er wordt aandacht gevraagd om bij de doorlopende programmering rekening te houden met plaatselijke waarden en normen, specifiek met betrekking tot de zondagsrust.

Toekomstbeeld van het Eemmeer

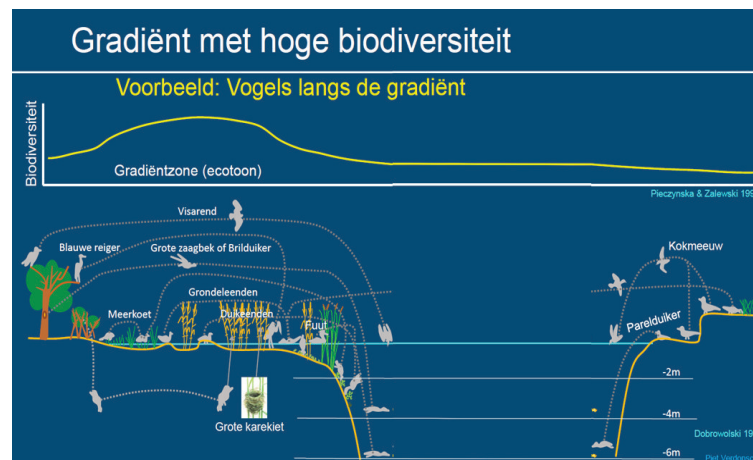

Pitch 2

Toekomstbeeld van het Eemmeer Kees Kooijman, voorzitter Stichting Maaien Randmeren

In zijn pitch zoomt Kees Kooijman in op de situatie in het Eemmeer, dat geleidelijk dichtgroeit met waterplanten. In zes jaar tijd is het fonteinkruid enorm opgerukt via een proces van verspreiden-verdichten-versnellen. De effecten zijn duidelijk: het vaargebied voor de waterrecreatie wordt beperkt, de bereikbaarheid van jachthavens wordt slechter, er ontstaan onveilige situaties doordat beroeps- en recreatievaart gedwongen worden om samen in de vaargeul te varen en bij de kust hebben zwemmers en bezoekers last van de waterplantenresten. Per saldo groeit de imagoschade en wordt het mogelijk rendement beperkt van gedane en voorgenomen investeringen in infrastructurele voorzieningen.

Maaien is op dit moment de voornaamste beheersmaatregel. De Stichting heeft tot 2021 een budget om jaarlijks 800 ha. te kunnen maaien. Door de snelle groei van de planten moet op

Door de sterk verbeterde waterkwaliteit is ook de groei van diverse waterplanten toegenomen. Planten die tot het wateroppervlak groeien, met name fonteinkruid, zorgen op diverse fronten voor hinder. Om dit te beperken wordt gemaaid door de Stichting Maaien Waterplanten Randmeren, in opdracht van de Gastvrije Randmeren.

meerdere plekken nu minimaal 2x en in het Eemmeer zelfs 3x per jaar worden gemaaid. Effectief kan daarom nog slechts zo'n 300 ha. worden aangepakt in het Veluwe-, Gooi- en Eemmeer.

Kees Kooijman bepleit een structurele oplossing: 250 ha. van het meer te verdiepen naar ca. 4 meter; een diepte waarin betreffende waterplanten niet meer kunnen groeien. Inspiratie voor zijn voorstel vindt hij in het model Verdonschot, die ook uitgangspunt vormt bij de aanpak van het Markermeer. Gestreefd wordt daarbij naar een sterkere natuurlijke opbouw van meren met ondiepe moerasoever, een wat diepere overgangszone en daarna echt diepere delen. Bij deze inrichting vinden gezonde uitwisselingsprocessen plaats tussen de verschillende zones die positief uitwerken op de stabiliteit in het meer.

Pitch 2

Toekomstbeeld van het Eemmeer Kees Kooijman, voorzitter Stichting Maaien Randmeren

Juist het Eemmeer, waar de waterplantenproblematiek het meest ernstig is, lijkt geschikt voor toepassing van het model. Er is ruimte voor genoemde verdieping en dit levert bagger op die gebruikt kan worden voor verondieping, voor aanleg van moeraszones en voor creëren van extra aanlegvoorzieningen. Via een dergelijke integrale benadering wordt het evenwicht tussen natuur en recreatie versterkt. De ideeën zijn door de Stichting uitgewerkt in een Notitie Integrale Aanpak Waterplantenproblematiek Randmeren, die voor de congresdeelnemers beschikbaar is.

In het gesprek met forum en zaal wordt de urgentie van het probleem breed onderstreept. Het is een ingewikkeld onderwerp dat alleen gezamenlijk kan worden aangepakt. Verdiepen is een structurele maar dure oplossing; waarbij niets doen feitelijk net zo kostbaar is.

Gastvrije Randmeren is recent met onderzoek gestart waarin via watersysteemanalyses verschillende scenario's rekenkundig worden verkend. Voor dit onderzoek wordt een aantal pilots ingericht. Verdiepen is een van de opties, waarbij wordt gekeken welke kwaliteit zand vrijkomt met welke toepassingsmogelijkheden (van verondieping tot dijkophoging tot woningbouw) en dus waarde kan hebben. Een andere optie is bijvoorbeeld het harken van waterplanten.

De vraag wordt gesteld of wachten ook een optie kan zijn; verdieping is ingrijpend in een Natura-2000 gebied. In het Veluwemeer is de situatie bijvoorbeeld eerst verslechterd, maar treedt nu juist verbetering op. Dat blijkt daar samen te hangen met kranswieren, bodembedekkende wieren die met name fonteinkruid geen kans meer geven.

Kranswieren groeien echter niet op elke bodemsamenstelling en het kan 10-15 jaar duren voordat ze zodanig goed en breed zijn aangeslagen dat ze andere planten verdringen.

Voor de kortere termijn kan interessant zijn te onderzoeken hoe gemaaide of geharkte wieren op circulaire manier waarde kunnen hebben. In die verkenning kan Hogeschool Aeres eventueel een rol spelen. Nu worden de wieren vooral gebruikt als meststof, maar in Italië is een voorbeeld waarbij het wordt gebruikt als basis voor cosmetica.

Jachthavens aan de Randmeren: nu en straks

Pitch 3

Jachthavens aan de Randmeren: nu en straks Willem Zijl, directeur Marina Eemhof en Robin van Rossum, directeur Robross

Jachthaven Eemhof is gestart in 1980. Destijds hadden klanten hun eigen boot, en gingen daarmee varen van vrijdag- tot zondagavond, van april tot eind oktober. De consument van nu wil vaker en meer soorten tripjes en vakanties naast elkaar. Beleving is belangrijker geworden dan bezit, ook van boten. Daarnaast zet natuurlijk de vergrijzing door. Per saldo neemt het aantal vaste ligplaatshouders af. Bij de Marina Eemhof werkt deze ontwikkeling als eerste door; zij hebben geen 'eigen' achterland met bijvoorbeeld een watersportvereniging.

Om de beschikbare meters in zijn bedrijf toch goed te benutten biedt de Jachthaven nu ook woonarken aan. Bij de exploitatie wordt samengewerkt met Centerparcs, en de bezettingsgraad ligt boven de 90%. De huidige vijf arken

worden in de komende periode met tien uitgebreid. Dan zijn alle ligplaatsen weer gevuld.

Zo wordt het bedrijf geleidelijk omgebouwd van een Jachthaven naar een Leisurebedrijf met haven daarbij. Bij het vormgeven van nieuwe plannen is Willem Zijl in contact gekomen met Robin van Rossum, die zoekt naar een locatie voor een zogenaamde surfpool. Het naast de jachthaven gelegen strandje biedt daarvoor goede mogelijkheden door de plek en de bestaande voorzieningen.

Surfpools zijn een groeiend fenomeen. De eerste in Europa is vijf jaar geleden in Wales opgezet. Het gaat om een groot bassin, waar kunstmatig golven van twee meter worden opgewekt. Ideaal om op te golfsurfen, voor een brede doelgroep. Ervaren surfers kunnen hun hart ophalen bij de hoge golven, beginners kunnen aan de slag bij de uitloopgolven. De surfpool is het hele jaar door geopend. De surfpool biedt op veel fronten kansen. De randstad is als marktgebied dichtbij en er zijn ideeën voor samenwerking met scholen en zorginstellingen. Het biedt ook extra werkgelegenheid. Bij de pool zelf, maar bijvoorbeeld ook door de geplande jaaropenstelling van de huidige beach club. 'De mooiste surfpool van Noord-Europa' gaat zeker bijdragen aan een recreatief en sportiever imago van dit deel van Flevoland. Plan is om komende herfst met de bouw te starten.

Pitch 3

Jachthavens aan de Randmeren: nu en straks Willem Zijl, directeur Marina Eemhof en Robin van Rossum, directeur Robross

In het gesprek met forum en zaal komt veel waardering naar voren voor het initiatief en vooral de durf achter het plan. Dit soort energieslurpers past goed in Flevoland met al z'n windenergie en is nodig voor de ontwikkeling van het gebied en voor groei van de werkgelegenheid.

Willem Zijl ziet meer kansen voor de Randmeren, juist in de ruimte die Flevoland nog heeft. Als voorbeeld noemt hij de ontwikkeling van een shopping mall. Natuurlijk moet steeds goede verbinding met het achterland worden gecreëerd om te zorgen dat breder wordt verteerd. Hij heeft bijvoorbeeld zijn eigen veerdienst tussen de jachthaven en Spakenburg. Een bezoekje aan de zaterdagmarkt daar is populair.

Samenwerking tussen initiatieven als deze en partijen in het achterland zijn voor die verbindingsopties cruciaal. De Flevoboulevard kan daarbij een rol spelen. Dit is een vereniging van recreatie-, horeca- en watersportbedrijven gevestigd tussen Almere en Dronten, die door samenwerking het toeristisch product willen verbeteren. Juist hiermee zouden ook gemeenten intensiever kunnen samenwerken. Het is een logische plek om elkaar te leren kennen, te verbinden en kennis te delen.

Versnellen: gesprekken aan gebiedstafels

Versnellen: gesprekken aan gebiedstafels

Tijdens het congres gaan deelnemers daarna echt aan de slag hoe de recreatieve ontwikkeling met versnelling gerealiseerd kan worden. Dit aan de hand van concreet uitgewerkte projecten in verschillende gebieden van de Randmeren: Gooimeer, Eemmeer/Nijkerkernauw, Wolderwijd/Veluwemeer, Bypass Reevediep (Drontermeer/Veluwemeer).

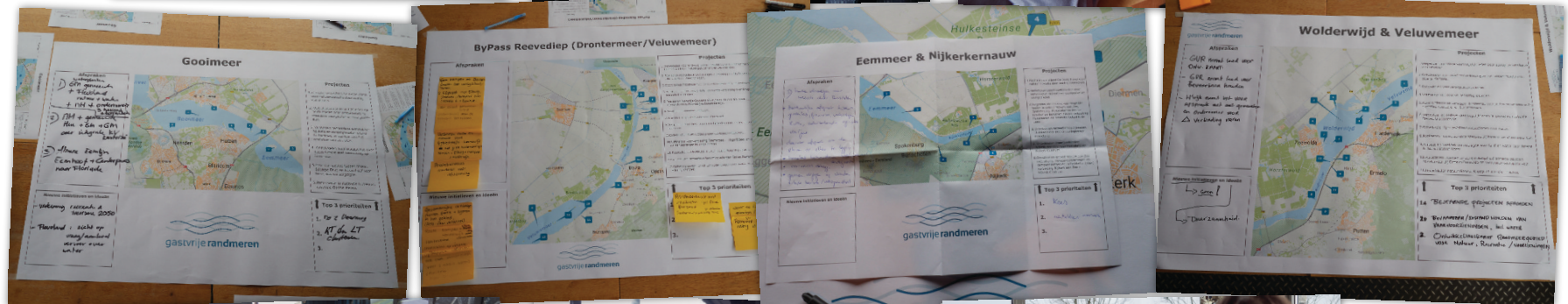
De deelnemers verzamelen zich aan de tafel van 'hun' gebied, rond een grote kaart. Daarop staat een groter aantal projecten vermeld die plek hebben in de longlist van de uitvoeringsagenda. Gevraagd wordt om voor het gebied de top-3 projecten vast te stellen, te noteren welke nieuwe projecten/initiatieven zijn ontstaan en vooral met elkaar afspraken te maken hoe te versnellen op gekozen prioriteitsprojecten.

En zo ontstaat gesprek en natuurlijke verbinding. Niet op basis van dikke beleidsnotities en -adviezen, gewoon met het gebied praktisch op tafel. De inhoud varieert natuurlijk per gebiedstafel (alleen de waterplanten zijn terugkerend thema), maar steeds gaat het over wat er op korte termijn al heel concreet kan, passend in lange-termijn-visies. Het gaat over samenwerking met andere partijen, over goede inbedding in structuren. En het gaat over wat er juist in kleiner deelverband met elkaar te doen is. Het gesprek bevalt, het gezamenlijk belang is helder, de behoefte wordt gevoeld om elkaar vaker op te zoeken. En aan elke tafel worden zo duidelijke afspraken gemaakt over proces, over concrete inhoud en over nieuwe bijeenkomsten met bestuurders en ondernemers samen.

Versnellen: gesprekken aan gebiedstafels

Aan de slag

De coöperatie Gastvrije Randmeren neemt rol om al die afspraken te volgen en waar nodig te faciliteren. Er is voldoende gezegd en gesproken. Egge Jan de Jonge, voorzitter van de Gebiedscoöperatie houdt zijn plenaire slotwoord kort “...dat betekent dat we dingen hebben opgehaald, concrete afspraken hebben gemaakt en ik hoop dat bestuurders met hetzelfde enthousiasme hun agenda vrijmaken als wij die afspraken gaan faciliteren. Want samen ga je sneller.”

Gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren
Postbus 149
3840 AC Harderwijk

Bezoekadres
Havendam 56
3841 AA Harderwijk

Rita Braam - Van Valkengoed
06 1908 5603
rbraam@gastvrijerlandmeren.nl

<https://gastvrijerlandmeren.nl>

